

зования в оценке земель может облегчить работу проектировщиков при выполнении таких видов градостроительных проектов, как генеральный план, схема градостроительного обоснования приватизации земель города, правовое зонирование территории, проекты планировки отдельных жилых и производственных районов. При выполнении денежной оценки г. Днепропетровска (2000г.) было сделано девять градостроительных тематических карт, охватывающие распространение всех процессов, влияющих на ценность (стоимость) земель в городе.

Использование ГИС в денежной оценке ряда городов Украины
(опыт "Діпромiста")

№ п/п	Город	Год разработки денежной оценки	Программное обеспечение для ГИС
1	Харьков (участие в проекте)	1999	ESRI
2	Днепропетровск	2000	
3	Одесса	1999	
4	Запорожье	2000	
5	Николаев	1999	
6	Севастополь	1999	

Получено 14.01.2002

УДК 528.48:004.451

М.Г. ЛИХОГРУД, канд. техн. наук

Управління державного земельного кадастру Держкомзему України, м.Київ

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ В АВТОМАТИЗОВАНІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

Наведена класифікація земель в автоматизованій системі державного Земельного кадастру.

Проблема класифікації земель та окремих земельних ділянок є однією з традиційно складних і на цей час до кінця не вирішених проблем. По-перше, завдання класифікації з точки зору наукового підходу повинна вирішуватись із застосуванням методів дискретної математики, кластерного аналізу, теорії перебору та інших методів математичної статистики. По-друге, класифікація не може бути абсолютною і єдиною на всі випадки життя – такий підхід навіть теоретично неможливий. Вона повинна здійснюватись за чітко визначеними цільовими критеріями, параметрами та ознаками, система яких обумовлюється конкретною предметною областю і вимогами конкретних груп користувачів. По-третє, класифікація значною мірою залежить від технологій обробки та аналізу інформації. На відміну від паперових технологій ведення

земельного кадастру, коли є можливість на будь-якому етапі вносити в звітні документи різні корективи й доповнення, автоматизовані технології обробки інформації ставлять більш жорсткі вимоги до використання системи класифікаторів та аналізу даних. З бази даних можна отримати шляхом SQL-запитів виборки тільки по тих значеннях, що передбачені класифікаторами. По-четверте, класифікатори повинні бути відкритими, а їх супровід має бути централізованим. Зрозуміло, що в процесі функціонування автоматизованих систем державного земельного кадастру (АСДЗК) будуть зустрічатись ситуації, не передбачені класифікаторами, в такому випадку після належного обґрунтування відповідальним за ведення класифікаторів органом може бути прийнято рішення щодо внесення до класифікатора додаткових значень, про що в директивному порядку повідомляються всі причетні до ведення АСДЗК структури.

Важливе значення має також статус класифікаторів. Якщо кадастрові бази даних мають статус міжвідомчих, то такими повинні бути й класифікатори. Це свідчить про необхідність затвердження класифікаторів баз даних АСДЗК Держстандартом України і про реєстрацію відповідних наказів у Міністерстві юстиції, що дасть можливість міжвідомчого та багатоцільового застосування системи класифікаторів.

Система класифікації землекористувань ЄЕК. При розробці національних класифікаторів землекористувань необхідно враховувати рекомендації ЄЕК (Європейської Економічної Комісії) при ООН, що наведені в документі “Стандартна статистична класифікація землекористувань ЄЕК” [1]. Згідно з цим документом система класифікації земель повинна відповідати таким критеріям:

А. Задоволення інформаційних потреб користувачів місцевого, національного і міжнародного рівнів. На місцевому рівні з метою планування та регулювання землекористувань; на національному – з метою удосконалення механізмів земельної реформи, прогнозування її показників, захисту довкілля тощо; на міжнародному – для цілей порівняльного аналізу використання національних земельних ресурсів за певним набором критеріїв.

Б. Надавати можливість об’єктивного підрахунку площ та опису земельних ділянок щодо їх покриття (угіддями, забудовою, водою, насадженнями тощо) та збору інформації про існуючу структуру землекористувань.

В. Надавати інформацію про види діяльності на земельній ділянці, тобто про їх цільове призначення.

Г. Надавати інформацію про вплив землекористувань на стан довкілля.

Д. Надавати інформацію про планування розвитку структури землекористувань та про альтернативні варіанти використання земельних ділянок.

Є. Система класифікації має охоплювати всю країну і забезпечувати підрахунок площ земель та зведеного балансу всіх категорій земель.

Згідно з [1] міжнародна стандартна класифікація землекористувань ЄЕК розроблена як змішана класифікація земель за критеріями Б та В за ієрархічною структурою. Причому розглядаються три рівні глибини класифікаторів: однорозрядний, дво- і трирозрядний. Основними вважаються перші два, а третій розглядається як факультативний. Так, однорозрядний класифікатор має наступний вигляд [1]:

1. Сільськогосподарські землі.
2. Ліси та інші лісовкриті площі.
3. Забудовані та інші землі в межах населених пунктів.
4. Відкриті заболочені землі.
5. Сухі відкриті землі з особливим рослинним покривом.
6. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом.
7. Води.

Дворозрядний класифікатор, наприклад, для категорії “3. Забудовані та інші землі в межах населених пунктів”, має наступний вид [1]:

- 3.1. Землі, забудовані житловими домами.
- 3.2. Землі промисловості.
- 3.3. Землі, що використовуються для відкритих розробок, кар’єрів, шахт і відповідних споруд.
- 3.4. Землі, що використовуються в комерційних цілях.
- 3.5. Землі, що використовуються для громадського призначення.
- 3.6. Землі змішаного використання.
- 3.7. Землі, що використовуються для транспорту та зв’язку.
- 3.8. Землі, що використовуються для технічної інфраструктури.
- 3.9. Землі, що використовуються для відпочинку, та інші відкриті землі.

Трирозрядний класифікатор, наприклад для розділу “3.9. Землі, що використовуються для відпочинку, та інші відкриті землі”, має наступний вигляд:

- 3.9.1. Парки, зелені зони, ділянки садоводів-любителів, кладовища тощо.

3.9.2. Землі, що використовуються для відпочинку, головним чином зайняті майданчиками для кемпінгів, будинками для відпочинку або для проведення відпустки.

3.9.3. Землі, зайняті під поточне будівництво.

3.9.4. Землі, відведені під майбутнє будівництво.

3.9.5. Інші землі, що не ввійшли в попередні категорії.

Аналіз розглянутої системи класифікації землекористувачів СЕК [1] дає змогу зробити такі висновки.

1. Запропонована класифікація базується на чіткій системі критеріїв, що доцільно використовувати при розробці національних класифікаторів. У той же час серед критеріїв відсутні вимоги щодо забезпечення необхідною інформацією механізму оподаткування земель і реєстрації прав. Це пояснюється тим, що в країнах з розвинутою ринковою економікою базою для оподаткування є ринкова вартість землі, але для України цей критерій має важливе значення, тому класифікатори повинні включати інформацію щодо функціонального використання земель, їх правового режиму, надання пільг тощо.

2. Система класифікації СЕК має концептуальний характер і не може бути застосована в повному об'ємі при розробці національних класифікаторів, тому за основу доцільно брати не саму класифікацію земель (один з варіантів якої, до речі, має факультативний характер), а сам методичний підхід до встановлення критеріїв, класифікації і структуризації земельних угідь та видів функціонального використання.

3. Прийнята в системі класифікації СЕК ієрархічна модель, що базується на змішаному використанні критеріїв Б (види покриття земельних ділянок) і В (види діяльності), не враховує вимоги інших критеріїв до системи класифікації.

4. Викликає сумнів доцільність запровадження в системі класифікації земель такої категорії, як "землі, що використовуються в комерційних цілях". Майже всі види господарювання на землі мають за мету отримання прибутку, що, по суті, і визначає комерційні цілі використання земель. Тому ця категорія є малоінформативною і її застосування в класифікаторах вважається недоцільним.

5. Позитивним моментом системи класифікації землекористувачів СЕК є її зв'язок з класифікатором видів економічної діяльності [2].

Зарубіжні підходи до класифікації земель сільськогосподарського призначення всебічно розглянуті в науковій монографії [3].

Основні вимоги до класифікаторів баз даних АСДЗКУ. Згідно з ГОСТ 17369-85 класифікатор – це офіційний документ, що представляє собою систематизований перелік найменувань і кодів класифікаційних угруповань та (або) об'єктів класифікації.

У земельно-кадастрових базах даних опис земельних ділянок здійснюється за допомогою різного роду класифікаторів та довідників. У базі даних можна отримати відповіді тільки на ті питання, що передбачені при розробці системи класифікаторів та довідників.

Тому класифікатори земель і цільового використання земельних ділянок повинні бути багатоаспектними і відображати різні точки зору на земельну ділянку як на: об'єкт права, засіб виробництва, об'єкт оподаткування, елемент ландшафту, компонент містобудівного середовища, об'єкт ринку землі тощо.

Призначення класифікаторів не повинно мати статистичний відтінок. Класифікатори запроваджуються не тільки для формування матеріалів статзвітності, а в першу чергу з метою забезпечення повноти бази даних, її коректності, широти охоплення, можливості генерації на основі відповідних вибірок з БД аналітично-інформаційних матеріалів, встановлення закономірностей, тенденцій змін тих чи інших параметрів або груп параметрів тощо.

Система класифікаторів має відповідати основним цілям ведення державного земельного кадастру, що полягають в обліку земельних ділянок, реєстрації та гарантуванні з боку держави прав на земельні ділянки та об'єкти нерухомості, надання об'єктивної інформації для цілей оподаткування, інформаційного обслуговування користувачів та ін. При цьому системі класифікаторів повинна задовольняти інформаційні потреби різних груп користувачів.

Одна з найбільш важливих вимог до системи класифікаторів полягає в їх стандартизації та уніфікації і забезпеченні можливості застосування єдиної системи класифікаторів для різних цілей в галузі земельних відносин та суміжних галузях.

Класифікатори мають бути єдиними для цілей: ведення кадастру та функціонування БД АСДЗКУ; землеустрою (у тому числі для заповнення державних актів та інших правових і проектних документів); грошової оцінки та оподаткування; формування матеріалів статзвітності і, зрештою, для канонізації термінології в законодавчих і нормативно-методичних актах.

Виходячи з визначення земельної ділянки як засобу виробництва, класифікатори цільового призначення земельних ділянок необхідно узгоджувати з Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД) [2].

КВЕД є складовою частиною державної системи класифікації і кодування техніко-економічної та соціальної інформації. КВЕД розроблено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №326 від 04.05.93 "Про концепцію побудови національної статистики України

та Державну програму переходу на міжнародну систему обліку і статистики". КВЕД призначено для використання органами державного управління, фінансовими органами та органами статистики. Об'єктами класифікації в КВЕД є всі види економічної діяльності господарських суб'єктів (фізичних та юридичних осіб). Тільки за умови відповідності КВЕД класифікатори цільового призначення земельних ділянок можуть використовуватись для цілей міжвідомчого застосування і бути інтегрованими в державну й міжнародну системи техніко-економічної та соціальної інформації.

Такі багатоаспектні вимоги до системи класифікаторів земель та земельних ділянок практично унеможливають застосування єдиної ієрархічної моделі структури класифікаторів. Слід зазначити, що саме ієрархічна модель класифікації є найбільш наочною і поширеною, але вона є тупиковою при трьох-чотирьох і більше критеріях класифікації та значній кількості значень по кожному з критеріїв. У таких випадках більш ефективною є так звана фасетна модель класифікаторів, що представляє собою множину класифікаторів за певними критеріями.

Так, згідно з фасетною моделлю може бути декілька класифікаторів: $A(a_1, a_2, \dots, a_l)$, $B(b_1, b_2, \dots, b_l)$, $C(c_1, c_2, \dots, c_m)$ та $D(d_1, d_2, \dots, d_n)$. Кількість значень, наприклад, в кожному з класифікаторів буде наступною: $k = 8$; $l = 25$; $m = 52$; $n = 19$. Такі класифікатори мають цілісний характер, чітко визначені критеріально, зручні в роботі і відкриті для доповнення у процесі їх використання. При застосуванні ієрархічної моделі в даному випадку будемо мати один класифікатор E , що буде являти собою декартовий добуток чотирьох однокритеріальних класифікаторів A, B, C та D :

$$E = A \times B \times C \times D,$$

де \times – операція декартового добутку.

Значення такого класифікатора матимуть наступний вигляд: $E(a_1, b_1, c_1, d_1, a_1, b_1, c_1, d_2, \dots, a_l, b_l, c_m, d_n)$. Кількість значень у класифікаторі E буде становити $k \times l \times m \times n = 197600$. Звичайно, після фільтрації всіх можливих значень за критерієм істинності їх кількість буде дещо зменшена, але для практичного використання класифікатор E побудований на ієрархічній моделі є надзвичайно громіздким і малопродатним. Тому для системи класифікаторів земель та земельних ділянок доцільно використовувати фасетну модель. Такий підхід на відміну від застосування ієрархічних моделей є відкритим для поповнення, більш зручним для роботи і збільшує можливості вибірок з БД АСДЗКУ.

Сучасний стан класифікації земель в Україні. Класифікація земель та цільового використання земельних ділянок здійснюється відповідно до Земельного кодексу України, а також згідно з

“Інструкцією з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем та ін.)” [4] та “Українським класифікатором цільового використання землі (УКЦВЗ)”, затвердженого листом Держкомзему від 24 квітня 1998 року № 14-1-7/1205 [5]. В основу системи класифікації покладено систему класифікації землекористувань СЕК [1] та Класифікацію видів економічної діяльності [2]. Зазначена система класифікації вже протягом тривалого періоду досить успішно використовується для формування матеріалів статзвітності, ведення державного земельного кадастру та інших цілей, але в той же час вона має ряд недоліків і потребує подальшого удосконалення, особливо в умовах переходу на автоматизовані технології ведення державного земельного кадастру.

При розробці класифікаторів [4,5] (до речі, як і [1]) використовувалась саме ієрархічна модель, але формування значень класифікатора здійснювалось не за вищенаведеною схемою, коли встановлюються всі можливі значення узагальненого класифікатора, а потім вилучаються так звані неістинні значення, а шляхом вписування в класифікатор найбільш поширених і відомих значень, тому ці класифікатори, як правило, не відповідають критерію повноти.

Введений в дію з 1 січня 2002 р. Земельний кодекс України в значній мірі удосконалив існуючу систему класифікації земель. Земельним кодексом передбачена класифікація земель за наступними категоріями:

- а) землі сільськогосподарського призначення;
- б) землі житлової та громадської забудови;
- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- г) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісового фонду;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

У Кодексі досить чітко визначені склад земель за категоріями, порядок їх приватизації, оренди та умови використання. Разом з тим класифікатор категорій земель не відповідає критерію цілісності і допускає включення земель однієї категорії до земель іншої категорії. Так, згідно із статтею 22 “Земельного кодексу” до земель сільськогосподарського призначення належать: “а) сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги); б)

несільськогосподарські угіддя (господарські шляхи і прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім тих, що віднесені до земель лісового фонду, землі під господарськими будівлями і дворами, землі тимчасової консервації тощо).” Але деякі види перерахованих угідь (рілля, пасовища тощо) нерідко зустрічаються і в складі земель лісового чи водного фондів та інших категорій земель. Ця обставина ускладнює ведення кадастру автоматизованим способом, зокрема при формуванні та обробці БД і здійсненні вибірок з них і потребує більш чіткої системи класифікації.

Пропозиції щодо вдосконалення системи класифікації земель та земельних ділянок для цілей АСДЗКУ. Bazуючись на існуючій системі класифікації земель та цільового призначення земельних ділянок [1-5] та враховуючи вищенаведені вимоги до класифікації, пропонуємо для цілей автоматизованого ведення державного земельного кадастру засобами АСДЗКУ наступну систему класифікаторів.

Класифікатор місця знаходження земель (К_{МЗ})

Код місцезнаходження земель	Назва місцезнаходження земель
1.	Землі в населених пунктах
2.	Землі за межами населених пунктів

Класифікатор категорій земель згідно із Земельним кодексом України (К_К)

Код категорії земель	Назва категорій земель
1.	Землі сільськогосподарського призначення
2.	Землі житлової та громадської забудови
3.	Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
4.	Землі оздоровчого призначення
5.	Землі рекреаційного призначення
6.	Землі історико-культурного призначення
7.	Землі лісового фонду
8.	Землі водного фонду
9.	Землі промисловості
10.	Землі транспорту
11.	Землі зв'язку
12.	Землі енергетики
13.	Землі оборони

Класифікатор категорій земель відповідає статті 19 Земельного кодексу України і відрізняється лише двома ознаками. По-перше, категорія “ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення” розділена на п'ять категорій з метою

розширення можливостей вибірок з БД АСДЗКУ та аналізу даних. По-друге, з цієї ж категорії вилучено термін “та іншого призначення” як такий, що дає змогу не завжди об’єктивного визначення категорії земель. Взагалі термін “інші” в класифікаторах із зазначених вище причин використовувати недоцільно. Більш доцільно, при необхідності, поповнювати значення класифікаторів у процесі їх використання у встановленому порядку.

Класифікатор видів покриття земель (K_n) (угіддя, насадження, забудова, вода тощо)

Код видів покриття земель	Назва видів покриття земель
1.	Рілля
2.	Перелог
3.	Сади
4.	Виноградники
5.	Тутівники
6.	Хмільники
7.	Інші багаторічні насадження
8.	Сіножаті
9.	Гірські пасовища
10.	Інші пасовища
11.	Під господарськими шляхами і прогонами
12.	Землі, які перебувають у стадії меліоративного освоєння та відновлення родючості
13.	Інші сільськогосподарські землі
14.	Землі під пользахисними смугами
15.	Землі під іншими захисними насадженнями
16.	Землі інших вкритих лісовою (деревною та чагарниковою) рослинністю
17.	Землі не вкриті лісовою рослинністю
18.	Інші лісові землі
19.	Землі під чагарниками
20.	Землі під житловою садибною забудовою
21.	Землі під житловою малоповерховою забудовою
22.	Землі під житловою багатоповерховою забудовою
23.	Землі під громадською забудовою
24.	Землі під промисловою забудовою
25.	Землі під торфорозробками, які експлуатують
26.	Землі під відкритими розробками та кар’єрами, шахтами, які експлуатують
27.	Землі під відпрацьованими розробками та кар’єрами; закритими шахтами; відвалами; териконами, які не експлуатуються
28.	Землі під господарськими будівлями і дворами
29.	Землі під капітальними дорогами
30.	Землі під залізницями
31.	Землі під аеропортами та відповідними спорудами

32.	Інші землі для транспорту
33.	Землі зв'язку
34.	Землі для видалення відходів
35.	Землі для водозабезпечення та очищення стічних вод
36.	Землі для виробництва та розподілення електроенергії
37.	Інші землі, для технічної інфраструктури
38.	Землі зелених насаджень загального користування
39.	Землі для кемпінгів, будинків для відпочинку або для проведення відпусток
40.	Землі, зайняті під поточним будівництвом
41.	Землі, що відведені під будівництво (будівництво на яких не розпочато)
42.	Землі, під гідротехнічними спорудами
43.	Землі вулиць, набережних, площ
44.	Землі кладовищ
45.	Болота верхові
46.	Болота низинні
47.	Сухі відкриті землі з особливим рослинним покривом
48.	Кам'яністі місця
49.	Піски (включаючи пляжі)
50.	Яри
51.	Інші землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом
52.	Землі під природними водотоками (річками та струмками)
53.	Землі під штучними водотоками (каналами, колекторами, канавами)
54.	Землі під озерами, прибережними замкнутими водоймами, лиманами
55.	Землі під ставками
56.	Землі під штучними водосховищами
57.	Землі під морськими водами, розташованими вбік берега від прямих вихідних ліній
58.	Землі водних акваторій

Класифікатор видів покриття земельної ділянки (K_{II}) дає змогу незалежно від місця знаходження земельної ділянки та категорії земель зафіксувати в БД АСДЗК об'єктивну ситуацію на земельній ділянці щодо її покриття. Користувачі системи мають змогу здійснювати вибірки по кожному з 58 показників класифікатора K_{II} . Такий підхід дає змогу уточнювати площі земель за категоріями згідно з класифікатором Земельного кодексу. Так, площа земель сільськогосподарського призначення F_{CR} буде складатись із суми площ

$$F_{CR} = F_1 + F_2 + F_3 + F_4 + F_5 + F_6 + F_7 + F_9 + F_{10} + F_{11} + F_{12} + F_{13} + F_{14} + F_{15} + F_{28}.$$

Класифікатор видів цільового призначення земель (К_{цп})

Код виду цільового призначення земель	Назва цільового призначення земель	Код розділу згідно з КВЕД
1.	Ведення товарного сільськогосподарського виробництва	
2.	Ведення фермерського господарства	
3.	Ведення особистого селянського господарства	
4.	Ведення підсобного сільського господарства	
5.	Індивідуальне садівництво	
6.	Колективне садівництво	
7.	Городництво	
8.	Сінокосіння та випасання худоби	
9.	Ведення науково-дослідних і навчальних цілей	
10.	Пропаганда передового досвіду ведення сільського господарства	
11.	Інша сільськогосподарська діяльність	
12.	Ведення рибного господарства	
13.	Будівництво та обслуговування житлового будинку, господарських будівель (присадибна ділянка)	
14.	Будівництво та обслуговування житлово-будівельних кооперативів	
15.	Будівництво та обслуговування багатоквартирних житлових будинків	
16.	Будівництво та обслуговування індивідуального гаражного будівництва	
17.	Будівництво та обслуговування гаражно-будівельних кооперативів	
18.	Будівництво та обслуговування іншої житлової забудови	
19.	Державне управління	75
20.	Освіта	80
21.	Охорона здоров'я і соціальна допомога	85
22.	Громадська діяльність	91
23.	Діяльність у сфері відпочинку і розваг, культури та спорту	92
24.	Екстериторіальна діяльність	96
25.	Торгівля транспортними засобами та їх ремонт	50
26.	Оптова торгівля і посередництво у торгівлі	51
27.	Роздрібна торгівля побутовими товарами та їх ремонт	52
28.	Готелі та ресторани	55
29.	Фінансове посередництво	65
30.	Страховання	66
31.	Допоміжна діяльність у сфері фінансів та страхування	67
32.	Операції з нерухомістю	70
33.	Здавання під найм без обслуговуючого персоналу	71

34.	Діяльність у сфері інформатизації	72
35.	Дослідження та розробки	73
36.	Послуги, які надаються переважно юридичним особам	74
37.	Асенізація, прибирання вулиць та оброблення відходів	90
38.	Індивідуальні послуги	93
39.	Послуги домашньої прислуги	95
40.	Інші види громадської діяльності	
41.	Природно-заповідного призначення	
42.	Інше природоохоронне призначення	
43.	Оздоровчого призначення	
44.	Індивідуальне дачне будівництво	
45.	Дачних кооперативів	
46.	Іншого рекреаційного призначення	
47.	Історико-культурного призначення	
48.	Лісове господарство і пов'язані з ним послуги	02
49.	Ведення водного господарства	
50.	Видобування кам'яного вугілля, лігніту (бурого вугілля), торфу	10
51.	Видобування вуглеводнів, допоміжні служби	11
52.	Видобування уранової руди	12
53.	Видобування металевих руд	13
54.	Інші галузі добувної промисловості	14
55.	Харчова промисловість	15
56.	Тютюнова промисловість	16
57.	Текстильна промисловість	17
58.	Виробництво готового одягу та хутра	18
59.	Виробництво шкіри та шкіряного взуття	19
60.	Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини	20
61.	Виробництво паперу та картону	21
62.	Видавнича справа, поліграфічна промисловість, відтворення друкованих матеріалів	22
63.	Виробництво коксу, продуктів нафтопереробки та ядерного палива	23
64.	Хімічне виробництво	24
65.	Гумова та пластмасова промисловість	25
66.	Виробництво інших неметалевих мінеральних виробів	26
67.	Металургія	27
68.	Оброблення металу	28
69.	Виробництво машин та устаткування	29
70.	Виробництво канцелярських та електронно-обчислювальних машин	30
71.	Виробництво електричних машин і апаратури	31
72.	Виробництво устаткування для радіо, телебачення та зв'язку	32
73.	Виробництво медичних приладів та інструментів, точних вимірювальних пристроїв, оптичних пристроїв та годинників	33
74.	Виробництво автомобілів	34
75.	Виробництво іншого транспортного устаткування	35
76.	Виробництво меблів; інші види виробництва	36

77.	Оброблення відходів	37
78.	Інші галузі обробної промисловості	
79.	Виробництво електроенергії, газу та води	
80.	Збір, очищення та розподілення води	41
81.	Будівництво	
82.	Залізничний транспорт	60
83.	Автомобільний транспорт та дорожнє господарство	60
84.	Трубопровідний транспорт	60
85.	Міський електротранспорт	60
86.	Інший наземний транспорт	60
87.	Морський транспорт	61
88.	Річковий транспорт	61
89.	Авіаційний транспорт	62
90.	Допоміжні транспортні послуги	63
91.	Пошта та зв'язок	64
92.	Оборона	92
93.	Запас	
94.	Резервний фонд	
95.	Загального користування	

Класифікатор $K_{ЦП}$ не залежить від попередніх трьох класифікаторів і визначає тільки вид діяльності (один чи декілька) на земельній ділянці. У ньому показано зв'язок з КВЕД. Класифікатор цільового призначення земель використовується для грошової оцінки земель, оподаткування, оформлення державних актів та інших правових і проектних документів. Він може бути використаний також замість табл.3.1 Порядку грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, якою встановлюються значення коефіцієнта функціонального використання земельних ділянок ($K_{Ф}$). Для цього кожному виду цільового призначення класифікатора $K_{ЦП}$ необхідно присвоїти конкретне значення $K_{Ф}$.

1. Стандартная статистическая классификация землепользования ЕЭК. - ООН. Экономический и Социальный Совет. Конференция европейских статистиков. CES/637. Тридцать седьмая пленарная сессия. - Женева, 12-16 июня 1989 г. - 17с.

2. Класифікація видів економічної діяльності. ДК 009-96. Державний класифікатор України. - К.: Держстандарт України, 1996. - 250 с.

3. Добряк Д. С., Канащ О.П., Розумний І.А. Класифікація та екологобезпечне використання сільськогосподарських земель. - К.: Інститут землеустрою УААН, 2001. - 308с.

4. Інструкція з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми № 6-зем, 6а-зем, 6б-зем, 2-зем). - Затверджена наказом Державного комітету статистики України 05.11.98 № 377 та зареєстрована Міністерством юстиції України 14.12.98 № 788/3228. - К.: Держкомзем України. - 53 с.

5. Еталон проекту відведення земельної ділянки юридичним та фізичним особам для будь-яких потреб. - К.: Держкомзем України. Центр державного земельного кадастру. - 1999. - 129 с.

Отримано 14.01.2002